

I. DIO: MJESEČNA TEMA

Tema 3: *Isus Krist – prvi i najveći evangelizator (EN 7-12)*

Autor sažetka i komentara: Ewald Kreuzer, FSR

Pavao VI s nekoliko jasnih riječi prikazuje kako je Isus doživljavao evangelizaciju... On je naviještao “Kraljevstvo Božje” i “spasenje ljudi”, ključne pojmove u njegovoj evangelizaciji koji se odnose na dvije stvarnosti dostupne svakom ljudskom biću. Praćen mnogim znakovima, djelima i čudesima, taj je navještaj evanđelja imao (i još uvijek ima) moć da promijeni srca i umove ljudi te da obnovi njihove živote. Kao franjevci, na poseban se način prisjećamo kako je Franjo bio duboko dirnut evanđeljem te kako je dao da ga Duh vodi prema radikalnom obraćenju svoga života.

7. Isus – prvi i najveći evangelizator. Sam Isus, Evanđelje Božje (usp. Mk 1,1; Rim 1,1-3), prvi je i najveći blagovjesnik. Ostao je takav do kraja: do dovršenja, do žrtvovanja zemaljskog života. Evangelizirati! Što je taj zahtjev značio za Krista? Zacijelo, nije lako posve sažeto izraziti puni smisao, sadržaj i načine naviještanja kako ih je Isus shvaćao i ostvario. Uostalom, takvo sažimanje nikada i ne može biti završeno. Neka nam stoga bude dopušteno da ukažemo samo na neke bitne vidove.

8. Kraljevstvo Božje. Blagovjesnik, Krist, naviješta prije svega Kraljevstvo, Božje Kraljevstvo koje je tako važno da u usporedbi s njime sve postaje “ostalo” koje se “nadodaje” (usp. Mt 6,33). Jedino je Kraljevstvo dakle nešto posvemašnje, a sve drugo tek s obzirom na nj dobiva vrijednost. Na bezbroj načina Gospodin nastoji opisati kolika je sreća pripadati tom Kraljevstvu, ta čudnovata sreća stvorena od nečega što svijet odbacuje (usp. Mt 5,3-12); govori o zahtjevima Kraljevstva i njegovoj povelji (usp. Mt 5-7), o glasnicima Kraljevstva (usp. Mt 10), o njegovim otajstvima (usp. Mt 13), o njegovoj djeci (Mt 18), o budnosti i vjernosti potrebitim svakome koji iščekuje konačni dolazak (Mt 24-25).

9. Krist naviješta spasenje. Kao srž i središte svoje Radosne vijesti Krist naviješta spasenje, taj veliki dar Božji koji je oslobođenje od svega što čovjeka tlači, no koji je poglavito oslobođenje od grijeha i Zloga, u radosti što čovjek poznaje Boga i što On spoznaje čovjeka, što ga čovjek može vidjeti i njemu se predati. Sve to za Kristova života je započelo i konačno je dovršeno u njegovoj smrti i uskrsnuću, ali se uporno mora nastavljati kroz povijest da bi potpunoma bilo ostvareno na dan konačnoga Kristova Dolaska za koji nitko ne zna kada će biti nego samo Otac (usp. Mt 24,36; Dj 1,7; 1Sol 5,1-2).

10. Dostupno svakom ljudskom biću. To Kraljevstvo i to spasenje, ključne riječi u evangelizaciji Isusa Krista, svaki čovjek može primiti kao milost i milosrđe no, u isto vrijeme, svatko ih mora i silom osvojiti — pripadaju silovitima, kaže Gospodin (Mt 11,12; Lk 16,16) — kroz tegobe i patnje, živjeti prema Evanđelju, odricanjima i po križu, u duhu blaženstava. No prije svega, svatko do njih dolazi posvemašnjim nutarnjim obraćenjem koje Evanđelje naziva “metanoia”, a ta riječ znači temeljit preokret, duboku promjenu u shvaćanju i u srcu (Mt 4,17).

11. Otkriti Božju tajnu. Naviještanje Kraljevstva Božjeg Krist je izvršio neumornim propovijedanjem riječi o kojem je rečeno da se nešto takvo nikada nije čulo: “Nova li i snažna nauka!” (Mk 1,27); “I svi su mu povlađivali i divili se milini riječi koje su tekle iz njegovih usta” (Lk 4,22); “Nikada nitko nije ovako govorio” (Iv 7,46). Te riječi upozoravaju na prisutnost Božje tajne, na njegov naum i njegovo obećanje, koji mijenjaju čovjekovo srce i čovjekovu sudbinu.

12. Mnogi znakovi, djela i čudesa. No on ujedno ostvaruje taj navještaj uz nebrojene znake koji kod mnoštva izazivaju zaprepaštenost i u isto vrijeme ga vuku k njemu da ga vidi, da ga čuje, da mu se prepusti kako bi ga preobrazio: iscijeljeni bolesnici, vino postalo od vode, umnoženi kruh, životu vraćeni mrtvaci. A među svim znakovima onaj kojem se pridaje naročito značenje: malenima, siromašnima propovijeda se Evanđelje, postaju njegovim učenicima, okupljaju se u “njegovo Ime” u veliku zajednicu onih koji u nj vjeruju. Naime, taj Isus koji je izjavio: “Trebalo da navješćujem Evanđelje o Kraljevstvu Božjem” (Lk 4,43), isti je Isus o kome je Ivan Evanđelist napisao kako je morao umrijeti “da raspršene sinove Božje skupi u jedno” (Iv 11,52). Stoga on ispunja svoju objavu dopunivši je i potvrdivši je svime u čemu se je očitovao, riječima i djelima, znakovima i

čudesima, osobito pak svojom smrću, svojim uskrsnućem i slanjem Duha Istine (*Dei verbum* 4: AAS 58 (1966), 818-819).

Pitanja za promišljanje i raspravu u bratstvu:

1. Kako objašnjavaš smisao dviju ključnih riječi koje Krist upotrebljava pri evangelizaciji: “Kraljevstvo Božje” i “spasenje”?
2. Što je “novo” u Kristovu nauku? Što bi to u Njegovoj poruci moglo promijeniti srca i sudbinu ljudi?
3. Kako bismo, kao svjetovni franjevci, mogli svjedočiti Božju ljubav i njegovu dobrotu?

II. DIO: DUHOVNOST I SOCIJALNI NAUK CRKVE

Tema 3 od 3: Svjetski dan mira 2011.

VJERSKA SLOBODA, PUT KOJI VODI DO MIRA (br. 11-15)

Razmatranje, sažetak i pitanja sastavio: fra Amando Trujillo Cano, TOR

7. ožujka Crkva slavi spomendan svetih Perpetue, Felicite i njihovih drugova, koji su mučeništvo podnijeli 203. godine, nakon što su bile uhićene u malenom mjestu *Thurubo minus* u rimskoj provinciji Africi. Petero njih bili su mladi katekumeni, a kasnije im se u zatvoru dobrovoljno pridružio i njihov katehist. Njihovo je uhićenje i mučeništvo bilo posljedica edikta cara Septimija Severa (193.-211.) koji je svima podčinjenima Carstvu, pod prijetnjom strogih kazni, zabranio da postanu kršćani ili židovi (*Scriptores Historiae Augustae, Severus, 17,1*).

Perpetua (181.-203.) je bila mlada plemkinja, majka malenog dječaka, dobro obrazovana i pametna. Obitelj joj je, izuzev oca, bila kršćanska. Felicita je bila Perpetuina služavka, također udana, a rodila je u zatvoru dva dana pred mučeništvo. Njihova ih je vjera u Krista međusobno učinila pravim sestrama. Za vrijeme zatočeništva, petero je katekumena krstio njihov katehist, a posjećivali su ih i drugi kršćani. Perpetuu je posjećivao i otac kako bi je uvjerio da napusti vjeru i tako spasi život.

Svi su ovi mučenici odbili pokloniti se caru kao božanstvu i posvjedočili su svoju vjeru u Krista. Nakon što su osuđeni i predani prokuratoru Hilarijanu, nasilnom protivniku kršćana, podnosili su patnje koje su postajale sve teže, rastući pritom u hrabrosti i strpljivosti. Perpetua i Saturo, jedan od katekumena, imali su tijekom zatočeništva nekoliko vizija koje su ih pripremile za završnu borbu. Perpetua je, osim toga, započela pisati dnevnik u kojem je opisivala svoj proces i nadnaravna iskustva proživljena za vrijeme zatočeništva. Prije nego će umrijeti, dala je svoj dnevnik jednom drugom kršćaninu koji je kasnije dovršio priču o njihovom mučeništvu. Na dan svoga mučeništva prvo su bili bičevani, zatim su poslani u amfiteatar s divljim zvijerima, a prije no što će biti usmrćeni mačem, razmijenili su međusobno posljednje poljupce mira.

Uspomena na svete Perpetuu, Felicitu i drugove podsjeća nas da je Rimsko carstvo dva i pol stoljeća progonilo prvu Crkvu jer su kršćani odbijali priznati carsko božanstvo. Ovakav je stav shvaćan kao uvreda za rimsku religiju i kao prijetnja nacionalnom jedinstvu, koje se predstavljalo u liku božanskog cara. Ovi su nam mučenici ostavili veliko svjedočanstvo vjere u Boga, utjelovljena u Isusu iz Nazareta, kao i svijest o dostojanstvu koje nam je Krist dao kako se ne bismo klanjali nikome osim Bogu. Ovo nam može poslužiti kao uvod u završni dio papine poruke za Svjetski dan mira: Vjerska sloboda, put koji vodi do mira.

Dijalog kao zajedničko traženje

11. točka papine poruke za Svjetski dan mira naglašava: *Dijalog između sljedbenika različitih religija predstavlja za Crkvu važno sredstvo za suradnju sa svim vjerskim zajednicama oko općeg dobra.* Potvrđuje načelo prema kojem *sama Crkva ne odbacuje ništa što je u raznim religijama istinito i sveto.* Između ostaloga citira i sv. Tomu koji piše: *“svaka istina, iz kojih god da usta izlazila, dolazi od Duha Svetoga”.* U isto vrijeme, Benedikt XVI ističe da u ovom dijalogu *put što ga ona pokazuje nije put relativizma ili religijskog sinkretizma,* budući da *Crkva naviješta i dužna je naviještati Krista, ‘koji je put i istina i život’* (Iv 14,6). U istom kontekstu papa također potvrđuje kako *ovogodišnja proslava 25. obljetnice uspostave Svjetskog dana molitve za mir, kojeg je 1986. sazvaio u Asizu časni sluga Božji Ivan Pavao II, budi nadu u budućnost u kojoj će se svi vjernici smatrati, i to doista i biti, ljubiteljima pravde i istinskim mirotvorcima.*

Moralna istina u politici i diplomaciji

12. točka ove poruke ističe kako *velike svjetske religije nude moralnu i duhovnu baštinu* koje mogu uputiti politiku i diplomaciju prema *priznavanju i afirmiranju istine, načela i općih vrijednosti, vlastitih dostojanstvu ljudske osobe.* Ovo je povezano s *Poveljom Ujedinjenih naroda iz 1945. u kojoj su opće vrijednosti i moralna načela predstavljeni kao referentna točka za norme, institucije i oblike društvenog suživota na nacionalnoj i međunarodnoj razini.* Konkretno govoreći, *promicati moralnu istinu u svijetu politike i diplomacije znači djelovati na odgovoran način na temelju stvarnog i cjelovitog poznavanja činjenica; slamati političke ideologije i potpomagati stalno nastojanje da pozitivni zakon počiva na temeljima načela prirodnog zakona.*

Nadilaziti mržnju i predrasude

13. točka ove poruke podsjeća nas da se slučajevi *progona, diskriminacije, nasilja i nesnošljivosti koji se temelje na religiji* još uvijek događaju u svijetu, usprkos *poukama iz povijesti* i usprkos trudu brojnih institucija i pojedinaca. S jedne strane, u *Aziji i Africi, glavne žrtve su pripadnici vjerskih manjina, kojima se brani slobodno ispovijedati vlastitu vjeru odnosno mijenjati vjeroispovijest, zastrašivanjem i kršenjem prava.* S druge strane, postoje *profinjeniji oblici neprijateljstva protiv religije, koje se u zapadnim zemljama katkad izražava nijekanjem povijesti i uklanjanjem vjerskih simbola koji odražavaju identitet i kulturu većine građana. Ti oblici neprijateljstva često raspiruju mržnju i predrasude.* Papa poziva vođe velikih svjetskih religija i čelnike država da s novom zauzetošću rade na promicanju i obrani vjerske slobode, napose obrani vjerskih manjina, koje ne predstavljaju prijetnju identitetu većine, već su, naprotiv, prilika za dijalog i za uzajamno kulturno obogaćivanje.

Sloboda vjerovanja u svijetu

U točki 14. papa Benedikt XVI svim *kršćanskim zajednicama koje trpe progone, diskriminacije, nasilje i nesnošljivost izražava svoju očinsku ljubav i jamči svoju molitvu.* Ohrabruje ih da *ne klonu duhom jer svjedočenje evanđelja jest, i uvijek će biti, praćeno protivštinama.* Također traži od svih predstavnika vlasti da *spremnno i žurno porade na okončanju svih nasilja protiv kršćana koji žive u tim krajevima.*

Benedikt XVI sve vjernike ohrabruje neka se pouzdaju u Blaženstva: *“Blago vama kad vas - zbog mene - pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima! Ta progonili su tako proroke prije vas!”* (Mt 5,4-12).

Također nas poziva da *obnovimo obavezu o opraštanju koju preuzimamo na sebe kada u molitvi Očenaša tražimo Božje oprostjenje.* Između ostaloga izražava i nadu da *će naš krik boli biti uvijek praćen vjerom, nadom i svjedočenjem Božje ljubavi te da će se na Zapadu, osobito u Europi, prekinuti neprijateljstva i predrasude prema kršćanima zato što su odlučili živjeti dosljedno vrijednostima i načelima izraženim u Evanđelju.*

Vjerska sloboda - put koji vodi do mira

Papa završava svoju poruku 15. točkom u kojoj potvrđuje da *svijet treba Boga jer treba opće i zajedničke etičke i duhovne vrijednosti, a religija može dati svoj dragocjeni doprinos u njegovu traženju, kako bi se, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, izgradio pravedni i miroljubivi društveni poredak.* On također podsjeća da je *mir Božji dar i istodobno nikada potpuno dovršen zadatak. Društvo pomireno s Bogom je bliže miru, koji nije puka odsutnost rata, niti puki plod vojne ili ekonomske premoći, a još manje prijevornih lukavština ili vještih manipulacija. Mir je, naprotiv, rezultat procesa kulturnog, moralnog i duhovnog čišćenja i izdizanja svake osobe i naroda, u kojem se ljudsko dostojanstvo potpuno poštuje.*

Pitanja za razmatranje i razgovor u bratstvu:

1. Kakav tip dijaloga ostvaruju sljedbenici različitih religija u tvome okruženju, kako biste tražili opće dobro?
2. Kako kršćani mogu promicati moralnu istinu u politici i diplomaciji?
3. Što biste učinili ti i tvoje u bratstvo kad bi ondje gdje vi živite postojali slučajevi progona, diskriminacije, nasilja i nesnošljivosti temeljeni na religiji?